

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

16 februarie 2023*

„Trimitere preliminară – Sectorul telecomunicațiilor – Prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității – Directiva 2002/58 – Articolul 15 alineatul (1) – Restrângerea confidențialității comunicațiilor electronice – Decizie judiciară care permite interceptarea, înregistrarea și stocarea conversațiilor telefonice ale unor persoane suspectate că au săvârșit cu intenție o infracțiune gravă – Practică potrivit căreia decizia este redactată după un model de text prestabilit și care nu conține motive individualizate – Articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Obligația de motivare”

În cauza C-349/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat, Bulgaria), prin decizia din 3 iunie 2021, primită de Curte la 4 iunie 2021, în procedura

HYA,

IP,

DD,

ZI,

SS,

cu participarea:

Spetsializirana prokuratura

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe, președintă de cameră, și domnii M. Safjan (raportor), N. Piçarra, N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul A. M. Collins,

grefier: doamna R. Stefanova-Kamisheva, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 iulie 2022,

* Limba de procedură: bulgara.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru IP, de H. Georgiev, avocat;
- pentru DD, de V. Vasilev, avocat;
- pentru guvernul ceh, de O. Serdula, M. Smolek și J. Vlácil, în calitate de agenți;
- pentru guvernul irlandez, de M. Browne, D. Fennelly, Barrister-at-Law, A. Joyce și M. Lane, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de C. Georgieva, H. Kranenborg, P.-J. Loewenthal și F. Wilman, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 13 octombrie 2022,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO 2002, L 201, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 36, p. 63).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva HYA, IP, DD, ZI și SS pentru participarea la un grup infracțional organizat.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2002/58

- 3 Considerentul (11) al Directivei 2002/58 are următorul cuprins:

„La fel ca Directiva 95/46/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO 1995, L 281, p. 31, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 10)], prezenta directivă nu se referă la chestiuni de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale legate de activități care nu sunt reglementate de legile comunitare. Prin urmare, aceasta nu aduce atingere echilibrului existent între dreptul indivizilor la confidențialitate și posibilitatea ca statele membre să ia măsurile stipulate la articolul 15 alineatul (1) al prezentei directive, posibilitate necesară în vederea protejării siguranței publice, apărării și siguranței statului (inclusiv bunăstării economice a acestuia, în cazul în care activitățile respective sunt legate de chestiuni de siguranța statului) și întăririi legii penale. În consecință, prezenta directivă nu interzice statelor membre să efectueze

interceptări legale ale comunicațiilor electronice sau să ia alte măsuri pentru atingerea scopurilor menționate anterior, dacă acest lucru este necesar și în conformitate cu Convenția europeană pentru [apărarea] drepturilor omului și a libertăților fundamentale[, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare «CEDO»)], așa cum este aceasta interpretată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului [în hotărârile sale]. Aceste măsuri trebuie să fie corespunzătoare, strict proporționale cu scopul urmărit și necesare în cadrul unei societăți democratice și trebuie însoțite de precauțiile corespunzătoare în conformitate cu [CEDO].”

4 Articolul 2 primul paragraf din această directivă prevede:

„Cu excepția cazurilor în care se precizează altfel, se aplică definițiile din Directiva 95/46/CE și din Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind cadrul comun de reglementare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva-cadru) [JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195].”

5 Articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Statele membre trebuie să asigure confidențialitatea comunicațiilor și a datelor de transfer aferente transmise prin intermediul unei rețele de comunicații publice sau unor servicii publice de comunicații electronice, prin legislația internă. Acestea interzic astfel în special ascultarea, înregistrarea, stocarea sau alte tipuri de interceptare sau supraveghere a comunicațiilor și a datelor de transfer aferente de către persoane altele decât utilizatorul, fără acordul utilizatorului în cauză, cu excepția cazurilor în care acest lucru este permis în temeiul articolului 15 alineatul (1). Prezentul alineat nu interzice stocarea tehnică necesară pentru transmisia comunicației care nu aduce atingere principiului confidențialității.”

6 Articolul 15 alineatul (1) din aceeași directivă are următorul cuprins:

„Statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolul 5, articolul 6, articolul 8 alineatele (1), (2), (3) și (4) și articolul 9 ale prezentei directive, în cazul în care restrângerea lor constituie o măsură necesară, corespunzătoare și proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru a proteja securitatea națională (de exemplu siguranța statului), apărarea, siguranța publică sau pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a unor fapte penale sau a folosirii neautorizate a sistemelor de comunicații electronice, în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) al Directivei 95/46/CE. În acest scop, statele membre pot adopta, *inter alia*, măsuri legislative care să permită reținerea de date, pe perioadă limitată, pentru motivele arătate anterior în acest alineat. Toate măsurile menționate în acest alineat trebuie să fie conforme cu principiile generale ale legislației comunitare, inclusiv cu cele menționate la articolul 6 alineatele (1) și (2) [TUE].”

Regulamentul (UE) 2016/679

7 Potrivit articolului 4 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (JO 2016, L 119, p. 1):

„În sensul prezentului regulament:

[...]

2. «prelucrare» înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal, prin mijloace automate sau neautomate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminarea sau în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea;

[...]"

8 Articolul 94 alineatul (2) din acest regulament prevede:

„Trimiterile la directiva abrogată [95/46/CE] se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament. Trimiterile la Grupul de lucru pentru protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal instituit prin articolul 29 din Directiva 95/46/CE se interpretează ca trimiteri la Comitetul european pentru protecția datelor instituit prin prezentul regulament.”

Dreptul bulgar

9 Articolul 121 alineatul (4) din Constituția bulgară prevede că „actele judiciare se motivează”.

10 Articolul 34 din Nakazatelno protsesualen kodeks (Codul de procedură penală), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „NPK”), prevede că „orice act al instanței trebuie să conțină [...] o motivare [...]”.

11 Articolul 172 din NPK are următorul cuprins:

„(1) Autoritățile responsabile de faza precontencioasă a procedurii pot utiliza metode speciale de investigare [...], care servesc la documentarea activităților persoanelor supravegheate [...]

(2) Se utilizează metode speciale de investigare atunci când acest lucru este necesar pentru investigarea infracțiunilor grave săvârșite cu intenție prevăzute în capitolul întâi, capitolul al doilea secțiunile I, II, IV, V, VIII și IX, capitolul al treilea secțiunea III, capitolul al cincilea secțiunile I-VII, capitolul al șaselea secțiunile II-IV, capitolul al optulea, capitolul al optulea «a», capitolul al nouălea «a», capitolul al unsprezecelea secțiunile I-IV, capitolul al doisprezecelea, capitolul al treisprezecelea și capitolul al paisprezecelea, precum și pentru infracțiunile prevăzute la articolul 219 alineatul (4) a doua ipoteză, articolul 220 alineatul (2), articolul 253, articolul 308 alineatele (2) și (3) și alineatul (5) a doua teză, articolul 321, articolul 321 bis, articolul 356k și articolul 393 și în partea specială a Nakazatelen kodeks [Codul penal], atunci când stabilirea împrejurărilor în cauză nu poate fi realizată în niciun alt mod sau este însoțită de dificultăți excepționale.”

12 Potrivit articolul 173 din NPK:

„(1) Pentru a utiliza metode speciale de investigare în faza precontencioasă a procedurii, procurorul însărcinat cu supravegherea depune la instanță o cerere scrisă motivată. Înainte de depunerea cererii, el îl informează pe responsabilul administrativ al parchetului în cauză.

(2) Cererea trebuie să conțină:

1. informații privind infracțiunea a cărei investigare necesită utilizarea unor tehnici speciale de informații;

2. descrierea acțiunilor care au fost întreprinse și rezultatul acestora;
3. informații privind persoanele sau incintele cărora li se aplică tehnicile speciale de informare;
4. modalitățile de operare care trebuie aplicate;
5. durata utilizării solicitate și motivele pentru care se solicită această durată;
6. motivele pentru care datele necesare nu pot fi colectate altfel sau nu pot fi colectate decât cu o dificultate extremă.”

13 Articolul 174 alineatele 3 și 4 din NPK prevede:

„(3) Autorizația de utilizare a metodelor speciale de investigare în cadrul procedurilor care țin de competența Spetsializiran nakazatelen sad [(Tribunalului Penal Specializat, Bulgaria)] este acordată în prealabil de președintele acestuia [...]

(4) Autoritatea menționată la alineatele (1)-(3) se pronunță prin ordonanță motivată [...]

14 Articolul 175 din NPK are următorul cuprins:

„[...]”

(3) Termenul pentru aplicarea unor tehnici speciale de informații nu depășește:

1. 20 de zile în cazurile prevăzute la articolul 12 alineatul (1) punctul 4 din zakon za spetsialnite razuznavatelni sredstva (Legea privind metodele speciale de investigare);

2. două luni în celelalte cazuri.

(4) Dacă este necesar, termenul prevăzut la alineatul (1) poate fi prelungit în conformitate cu articolul 174:

1. cu 20 de zile, fără a putea depăși 60 de zile în total în cazurile prevăzute la alineatul (3) punctul 1;

2. fără a depăși însă 6 luni în total în cazurile prevăzute la alineatul (3) punctul 2”

15 Articolul 3 alineatul (1) din zakon za spetsialnite razuznavatelni sredstva (Legea privind metodele speciale de investigare) din 8 octombrie 1997 (DV nr. 95 din 21 octombrie 1997, p. 2), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „ZSRS”), prevede:

„Se utilizează metode speciale de investigare atunci când acest lucru este necesar pentru prevenirea și depistarea infracțiunilor grave săvârșite cu intenție prevăzute în capitolul întâi, capitolul al doilea secțiunile I, II, IV, V, VIII și IX, capitolul al treilea secțiunea III, capitolul al cincilea secțiunile I-VII, capitolul al șaselea secțiunile II-IV, capitolul al optulea, capitolul al optulea «a», capitolul al nouălea «a», capitolul al unsprezecelea secțiunile I-IV, capitolul al doisprezecelea, capitolul al treisprezecelea și capitolul al paisprezecelea, precum și pentru infracțiunile prevăzute la articolul 219 alineatul (4) a doua ipoteză, articolul 220 alineatul (2), articolul 253, articolul 308 alineatele (2) și (3) și alineatul (5) a doua teză, articolul 321, articolul 321 bis, articolul 356k și articolul 393 și în partea specială a

[Codului penal], atunci când colectarea informațiilor necesare nu poate fi realizată în alt mod sau este însoțită de dificultăți excepționale.”

16 Articolul 6 din ZSRS prevede:

„În cazul ascultării, prin utilizarea mijloacelor tehnice, în mod auditiv sau în alt mod, comunicațiile [...] telefonice ale persoanelor controlate sunt interceptate.”

17 Articolul 11 din ZSRS are următorul cuprins:

„La punerea în aplicare a modalităților de operare, se constituie o probă prin intermediul [...] unei înregistrări sonore [...] pe un suport fizic.”

18 Articolul 12 alineatul (1) punctul 1 din ZSRS prevede:

„Se utilizează metode speciale de investigare în cazul persoanelor despre care există informații și motive întemeiate de a crede că pregătesc, comit sau au comis cu intenție oricare dintre infracțiunile grave menționate la articolul 3 alineatul (1).”

19 Articolul 13 alineatul (1) din ZSRS are următorul cuprins:

„Dreptul de a solicita utilizarea metodelor speciale de investigație și de a utiliza informațiile culese prin intermediul acestora, precum și mijloacele materiale de probă revine, în conformitate cu competența lor:

1. Direcției Generale «Poliția Națională», Direcției Generale «Combaterea criminalității organizate», Direcției Generale «Poliția de Frontieră», Direcției Generale «Securitate Internă», direcțiilor regionale ale Ministerului de Interne, direcțiilor specializate (cu excepția direcției «operațiuni tehnice»), direcțiilor teritoriale și unităților teritoriale independente ale Agenției de Stat «Securitate Națională»;

2. serviciilor de «informații militare» și «poliției militare» (de pe lângă ministrul apărării);

3. Agenției de Stat «Informații».”

20 Potrivit articolului 14 alineatul (1) punctul 7 din ZSRS:

„Pentru utilizarea unor metode speciale de investigare este necesară o cerere scrisă motivată din partea conducătorului administrativ competent al autorităților menționate la articolul 13 alineatul (1) sau a procurorului însărcinat cu supravegherea anchetei ori, după caz, din partea autorității menționate la articolul 13 alineatul (3) și, în cazul direcției menționate la articolul 13 alineatul (1) punctul 7, din partea directorului acesteia, care să conțină [...] motivele pentru care colectarea informațiilor necesare nu poate fi realizată în niciun alt mod sau o descriere a dificultăților excepționale întâmpinate în colectarea acestora.”

21 Articolul 15 alineatul (1) din ZSRS prevede:

„Conducătorii autorităților menționate la articolul 13 alineatul (1) sau procurorul însărcinat cu supravegherea anchetei, iar în cazul direcției menționate la articolul 13 alineatul (1) punctul 7, președintele Comisiei pentru Combaterea Corupției și Confiscarea Bunurilor Obținute Ilegal adresează cererea președinților Sofiyski gradski sad [(Tribunalul Orașului Sofia, Bulgaria)], instanțelor regionale sau militare competente, Spetsializiran nakazatelen sad [(Tribunalului Penal

Specializat)] sau unui vicepreședinte autorizat de aceștia, care, în termen de 48 de ore, autorizează în scris utilizarea unor metode speciale de investigație sau refuză utilizarea acestora, precizând motivele care au stat la baza deciziilor lor.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 22 Între 10 aprilie și 15 mai 2017, Spetsializirana prokuratura (Parchetul Specializat, Bulgaria) l-a sesizat pe președintele Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) cu șapte cereri de autorizare a utilizării unor tehnici speciale de informații în vederea ascultării și înregistrării și chiar a supravegherii și a urmăririi conversațiilor telefonice ale IP, DD, ZI și SS, patru persoane suspectate de săvârșirea unor infracțiuni grave (denumite în continuare „cererile de ascultare a convorbirilor telefonice”).
- 23 Din decizia de trimitere reiese că fiecare dintre aceste cereri de ascultare a convorbirilor telefonice descria în mod circumstanțiat, detaliat și motivat obiectul cererii, numele și numărul de telefon ale persoanei în cauză, legătura existentă între acest număr și această persoană, elementele de probă colectate până atunci și presupusul rol jucat de persoana vizată în săvârșirea faptelor ilicite. Necesitatea de a efectua ascultarea convorbirilor telefonice solicitată pentru a strânge elemente de probă cu privire la activitatea infracțională care face obiectul anchetei, precum și motivele și condițiile care justifică imposibilitatea de a colecta aceste informații prin alte mijloace erau de asemenea motivate în mod specific.
- 24 Președintele Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) a admis toate aceste cereri chiar în ziua introducerii lor și a emis, în consecință, șapte decizii de autorizare a ascultării convorbirilor telefonice (denumite în continuare „autorizațiile de ascultare a convorbirilor telefonice”).
- 25 Potrivit Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat), instanța de trimitere, autorizațiile de ascultare a convorbirilor telefonice corespund unui model prestabilit destinat să acopere toate cazurile posibile de autorizare, fără nicio referire la împrejurările de fapt și de drept, cu excepția duratei pentru care era autorizată utilizarea metodelor speciale de investigație.
- 26 În special, aceste autorizații se limitează să precizeze că sunt respectate dispozițiile legale pe care le menționează, fără a identifica autoritatea aflată la originea cererilor de ascultare a convorbirilor telefonice și fără a indica numele și numărul de telefon ale fiecărei persoane vizate, infracțiunea sau infracțiunile prevăzute la articolul 172 alineatul (2) din NPK și la articolul 3 alineatul (1) din ZSRS, indiciile care permit să se suspecteze săvârșirea uneia sau a mai multe dintre aceste infracțiuni sau chiar categoriile de persoane și de localuri, prevăzute la articolul 12 din ZSRS, pentru care s-a autorizat recurgerea la metode speciale de investigație. În plus, instanța de trimitere arată că aceste autorizații nu expun argumentele parchetului specializat care să demonstreze, în temeiul articolului 172 din NPK și al articolului 14 din ZSRS, imposibilitatea de a colecta informațiile dorite printr-un alt mijloc decât ascultarea convorbirilor telefonice și nici nu precizează, în raport cu articolul 175 din NPK, dacă termenul indicat pentru utilizarea acestor tehnici este stabilit pentru prima dată sau dacă este vorba despre o prelungire de termen și pe baza cărei ipoteze și a căror argumente a fost stabilit.
- 27 Pe baza autorizațiilor menționate, unele dintre conversațiile purtate de IP, DD, ZI și SS au fost înregistrate și stocate în conformitate cu articolul 11 din ZSRS.

- 28 La 19 iunie 2020, parchetul specializat le-a acuzat pe aceste patru persoane, precum și pe o a cincea, HYA, de participarea la un grup infracțional organizat care avea ca obiect, în scopul îmbogățirii, traversarea ilegală a frontierelor bulgare de către resortisanți ai unor țări terțe, ajutarea lor să intre ilegal pe teritoriul bulgar, precum și luarea și darea de mită în legătură cu aceste activități. Printre acuzați figurează trei agenți ai poliției de frontieră a aeroportului din Sofia.
- 29 Sesizată cu fondul cauzei, instanța de trimitere arată că conținutul conversațiilor înregistrate prezintă o importanță directă pentru a stabili temeinicia actelor de acuzare formulate de IP, DD, ZI și SS.
- 30 Aceasta explică faptul că îi revine, în prealabil, sarcina de a controla validitatea procedurii care a condus la autorizarea ascultărilor convorbirilor telefonice. În acest cadru, s-ar putea considera că faptul că aceste autorizații au fost redactate în conformitate cu un model de text prestabilit și lipsit de motive individualizate nu îi permite să verifice motivele reținute în mod concret de instanța care a acordat autorizațiile menționate. În schimb, ar fi de asemenea posibil să se considere că, admitând cererea parchetului specializat, instanța care a eliberat autorizațiile pentru ascultările convorbirilor telefonice a acceptat integral motivele acestor cereri și și le-a însușit.
- 31 Fără a avea îndoieli cu privire la conformitatea legislației naționale privind ascultarea convorbirilor telefonice, astfel cum rezultă în special din dispozițiile NPK și ale ZSRS, cu articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, instanța de trimitere ridică problema dacă o practică națională precum cea în discuție în litigiul principal, potrivit căreia obligația de motivare a deciziei judecătorești care permite utilizarea unor metode speciale de investigare în urma unei cereri motivate a autorităților penale este îndeplinită atunci când această decizie, redactată potrivit unui model prestabilit și lipsit de motive individualizate, se limitează la a indica respectarea cerințelor prevăzute de această legislație, pe care o menționează, este conformă cu articolul 15 alineatul (1) ultima teză din această directivă citit în lumina considerentului (11) al acesteia.
- 32 În special, această instanță subliniază că deciziile judiciare precum autorizațiile de ascultare a convorbirilor telefonice limitează, pentru persoanele fizice vizate, drepturile și libertățile garantate la articolele 7, 8 și 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). Ea are de asemenea îndoieli în ceea ce privește conformitatea unei astfel de practici în raport cu dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă, consacrat la articolul 47 din cartă, și cu principiul proporționalității ca principiu general de drept al Uniunii.
- 33 În cazul unui răspuns negativ, instanța de trimitere ridică problema dacă dreptul Uniunii se opune unei legislații naționale interpretate în sensul că înregistrările convorbirilor telefonice autorizate printr-o decizie judiciară nemotivată pot fi totuși utilizate ca probă în cadrul procedurii penale.
- 34 În aceste condiții, Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) O practică a instanțelor naționale în cadrul procedurilor penale potrivit căreia instanța autorizează interceptarea, înregistrarea și stocarea convorbirilor telefonice ale suspectilor prin intermediul unui text standard general prestabilit în care doar se afirmă, fără nicio individualizare, că dispozițiile legale au fost respectate este compatibilă cu articolul 15 alineatul (1) coroborat cu articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/58 și cu considerentul (11) al acesteia?

2) În cazul unui răspuns negativ, dreptul Uniunii se opune interpretării legii naționale în sensul că informațiile obținute ca urmare a unei astfel de autorizări sunt folosite pentru dovedirea acuzațiilor?”

35 Prin scrisoarea din 5 august 2022, Sofiyski gradski sad (Tribunalul Orașului Sofia) a informat Curtea că, în urma unei modificări legislative intrate în vigoare la 27 iulie 2022, Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) a fost dizolvat și că anumite cauze penale cu care a fost sesizată această din urmă instanță, inclusiv cauza principală, i-au fost transferate începând de la această dată.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

36 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, atunci când statele membre pun în aplicare, potrivit articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, măsuri legislative care derogă de la principiul confidențialității comunicațiilor electronice consacrat la articolul 5 alineatul (1) din această directivă, protecția datelor persoanelor vizate intră sub incidența directivei menționate numai în condițiile în care măsurile în cauză impun obligații de prelucrare furnizorilor de servicii de astfel de comunicații, în sensul articolului 4 punctul 2 din Regulamentul 2016/679, aplicabil în temeiul articolului 2 din Directiva 2002/58 coroborat cu articolul 94 alineatul (2) din acest regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2020, La Quadrature du Net și alții, C-511/18, C-512/18 și C-520/18, EU:C:2020:791, punctele 96 și 104, precum și jurisprudența citată).

37 Potrivit acestor ultime dispoziții, noțiunea de prelucrare include printre altele faptul că acești furnizori acordă acces la comunicații și la date sau le transmit autorităților competente (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 6 octombrie 2020, Privacy International, C-623/17, EU:C:2020:790, punctele 39-41 și jurisprudența citată).

38 În speță, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă metodele speciale de investigație utilizate în cauza principală și în special interceptarea prevăzută la articolul 6 din ZSRS au avut ca efect impunerea unor asemenea obligații de prelucrare furnizorilor în cauză și dacă, prin urmare, cauza principală intră în domeniul de aplicare al Directivei 2002/58. Prin urmare, este necesar să se precizeze că Curtea va răspunde la prima întrebare numai în măsura în care cauza principală intră în domeniul de aplicare al acestei directive, în special al articolului 15 alineatul (1) din aceasta.

39 Ținând seama de aceste precizări introductive, trebuie să se considere că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, citit în lumina articolului 47 al doilea paragraf din cartă, trebuie interpretat în sensul că se opune unei practici naționale în temeiul căreia deciziile judiciare care permit recurgerea la metode speciale de investigare în urma unei cereri motivate a autorităților penale sunt redactate potrivit unui text prestabilit și lipsit de motive individualizate și care se limitează la a indica, pe lângă durata de validitate a acestor autorizații, respectarea cerințelor prevăzute de această legislație, menționată în deciziile respective.

40 Articolul 5 alineatul (1) din această directivă consacră principiul confidențialității comunicațiilor și a datelor de transfer aferente transmise prin intermediul unei rețele de comunicații publice sau al unor servicii publice de comunicații electronice. Acest principiu se traduce prin interdicția de a

asculta, de a intercepta, de a stoca comunicațiile și datele de transfer aferente sau de a le supune oricărui alt mijloc de interceptare sau de supraveghere fără acordul utilizatorului în cauză, cu excepția ipotezelor prevăzute la articolul 15 alineatul (1) din directiva menționată.

- 41 Acest din urmă articol prevede astfel că statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolul 5 din aceeași directivă, în special atunci când o astfel de restrângere constituie o măsură necesară, corespunzătoare și proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru a asigura prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor. Acesta mai precizează că toate aceste măsuri legislative trebuie adoptate cu respectarea principiilor generale ale dreptului Uniunii, inclusiv a drepturilor, a libertăților și a principiilor prevăzute de cartă.
- 42 În această privință, măsurile legislative care reglementează accesul autorităților competente la datele vizate la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/58 nu se pot limita la a impune ca acest acces să răspundă finalității urmărite de aceleași măsuri legislative, ci trebuie să prevadă și condițiile materiale și procedurale care guvernează prelucrarea respectivă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 martie 2021, Prokuratuur (Condițiile de acces la datele privind comunicațiile electronice), C-746/18, EU:C:2021:152, punctul 49 și jurisprudența citată].
- 43 Asemenea măsuri și condiții trebuie adoptate cu respectarea principiilor generale ale dreptului Uniunii, printre care figurează principiul proporționalității, și a drepturilor fundamentale garantate de cartă, astfel cum rezultă din articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, care se referă la articolul 6 alineatele (1) și (2) TUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2020, La Quadrature du Net și alții, C-511/18, C-512/18 și C-520/18, EU:C:2020:791, punctul 113, precum și jurisprudența citată).
- 44 În special, condițiile procedurale menționate la punctul 42 din prezenta hotărâre trebuie să fie interpretate cu respectarea dreptului la un proces echitabil, consacrat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, care corespunde, astfel cum reiese din explicațiile aferente acestui articol, articolului 6 alineatul (1) din CEDO. Acest drept impune ca toate hotărârile judecătorești să fie motivate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, punctele 52 și 53, precum și jurisprudența citată).
- 45 Prin urmare, atunci când o măsură legislativă adoptată în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58 prevede că pot fi adoptate prin hotărâri judecătorești restrângeri ale principiului confidențialității comunicațiilor electronice consacrat la articolul 5 alineatul (1) din această directivă, articolul 15 alineatul (1) coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă impune statelor membre să prevadă că astfel de decizii trebuie să fie motivate.
- 46 Astfel, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 38 din concluzii, dreptul la un control jurisdicțional efectiv, garantat de articolul 47 din cartă, impune ca persoana interesată să poată lua cunoștință de motivele deciziei adoptate în privința sa fie din cuprinsul deciziei, fie dintr-o comunicare a acestor motive, pentru a i se permite să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă să sesizeze sau nu, în scopul unui control jurisdicțional, instanța competentă să exercite controlul legalității deciziei în cauză (a se vedea prin analogie Hotărârea din 24 noiembrie 2020, Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 și C-226/19, EU:C:2020:951, punctul 43 și jurisprudența citată).

- 47 În speță, din explicațiile instanței de trimitere reiese că, potrivit măsurilor legislative naționale adoptate în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, în special articolul 34 și articolul 174 alineatul (4) din NPK, precum și articolul 15 alineatul (1) din ZSRS coroborate cu articolul 121 alineatul (4) din Constituție, orice decizie judiciară prin care se urmărește autorizarea recurgerii la metodele speciale de investigare trebuie motivată.
- 48 În aceste condiții, prima întrebare este adresată nu având în vedere dispozițiile legislative ale NPK și ZSRS adoptate în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, ci o practică judiciară națională care pune în aplicare aceste dispoziții legislative, potrivit căreia deciziile având ca obiect autorizarea recurgerii la metodele speciale de investigare sunt motivate prin intermediul unui model de text prestabilit, destinat să acopere toate cazurile de autorizare posibile și lipsit de motive individualizate. Astfel de decizii sunt adoptate într-un context procedural specific.
- 49 Astfel, trebuie arătat că, în dreptul bulgar, decizia de autorizare a utilizării unor metode speciale de investigare este adoptată în urma unei proceduri care urmărește să permită, în privința unei persoane despre care este legitim să se prezume că pregătește, săvârșește sau a săvârșit cu intenție o infracțiune gravă, o colectare eficace și rapidă de date care nu ar putea fi colectate prin alte mijloace decât metodele speciale de investigare solicitate sau care nu ar putea fi colectate decât cu extremă dificultate.
- 50 În cadrul procedurii menționate, autoritățile abilitate să solicite utilizarea unor astfel de metode, în sensul articolului 173 alineatele (1) și (2) din NPK și al articolului 13 alineatul (1) din ZSRS, trebuie, în conformitate cu articolul 173 alineatul (2) din NPK și cu articolul 14 alineatul (1) punctul 7 din ZSRS, să prezinte în scris instanței competente o cerere motivată și detaliată care să expună infracțiunea care face obiectul anchetei, măsurile luate în cadrul acestei anchete și rezultatele lor, datele de identificare a persoanei sau a incintei vizate de cerere, modalitățile de operare care trebuie aplicate, durata prevăzută a supravegherii și motivele pentru care este solicitată această durată, precum și rațiunile pentru care recurgera la aceste metode este indispensabilă pentru anchetă.
- 51 Din regimul juridic al acestei proceduri reiese că instanța care eliberează autorizația de a recurge la metode speciale de investigare adoptă decizia pe baza unei cereri motivate și detaliate al cărei conținut, prevăzut de lege, trebuie să îi permită să verifice dacă sunt îndeplinite condițiile de acordare a unei astfel de autorizații.
- 52 Astfel, această practică se înscrie în cadrul unor măsuri legislative, adoptate în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, care prevăd posibilitatea de a lua decizii judiciare motivate ce au ca efect limitarea principiului confidențialității comunicațiilor electronice și a datelor de transfer, consacrat la articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată. Din această perspectivă, ea trebuie să pună în aplicare obligația de motivare prevăzută de aceste măsuri legislative în conformitate cu cerințele articolului 47 al doilea paragraf din cartă menționat în ultima teză a articolul 15 alineatul (1) din directiva respectivă prin trimiterea la articolul 6 alineatele (1) și (2) TUE.
- 53 În această privință, din moment ce, în cadrul procedurii menționate, instanța competentă a examinat motivele unei cereri detaliate precum cea menționată la punctul 50 din prezenta hotărâre și apreciază, la finalul examinării sale, că această cerere este justificată, este necesar să se considere că, prin semnarea unui text prestabilit potrivit unui model care indică respectarea cerințelor legale, această instanță a validat motivele cererii asigurându-se în același timp de respectarea cerințelor legale.

- 54 Astfel, după cum arată Comisia Europeană în observațiile sale scrise, ar fi artificial să se impună ca autorizația de a recurge la metode speciale de investigare să conțină o motivare specifică și detaliată, în condițiile în care cererea în raport cu care este acordată această autorizație conține deja, în temeiul legislației naționale, o asemenea motivare.
- 55 În schimb, odată ce persoana interesată a fost informată că au fost aplicate metode speciale de investigare în privința sa, obligația de motivare prevăzută la articolul 47 al doilea paragraf din cartă impune ca această persoană să fie, conform jurisprudenței amintite la punctul 46 din prezenta hotărâre, în măsură să înțeleagă motivele pentru care a fost autorizată recurgerea la aceste metode, pentru a putea, dacă este cazul, să conteste în mod util și efectiv această autorizație. Această cerință se impune de asemenea oricărei instanțe, cum este în special instanța penală de fond, care, în funcție de atribuțiile sale, trebuie să verifice, din oficiu sau la cererea persoanei în cauză, legalitatea autorizației menționate.
- 56 Va reveni, așadar, instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, în cadrul practicii vizate la punctul 39 din prezenta hotărâre, este garantată respectarea acestei dispoziții din cartă și din Directiva 2002/58. În acest scop, îi va reveni sarcina de a verifica dacă atât persoana căreia i-au fost aplicate metode speciale de investigare, cât și instanța care are sarcina de a verifica legalitatea autorizației de a recurge la aceste metode sunt în măsură să înțeleagă motivele acestei autorizații.
- 57 Deși această verificare revine exclusiv instanței de trimitere, Curtea, pronunțându-se asupra trimiterii preliminare, poate să ofere totuși, dacă este cazul, precizări menite să orienteze instanța națională în decizia sa (Hotărârea din 5 mai 2022, Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, punctul 49 și jurisprudența citată).
- 58 În această privință, trebuie să se verifice, din moment ce autorizația de a recurge la metode speciale de investigare este adoptată pe baza unei cereri motivate și detaliate a autorităților naționale competente, că persoanele vizate la punctul 56 din prezenta hotărâre pot avea acces nu numai la decizia de autorizare, ci și la cererea autorității care a solicitat această autorizație.
- 59 În plus, pentru ca obligația de motivare care rezultă din articolul 47 al doilea paragraf din cartă să fie respectată, este necesar, astfel cum a arătat domnul avocat general în esență la punctul 41 din concluzii, ca aceleași persoane să poată înțelege cu ușurință și fără ambiguitate, printr-o interpretare încrucișată a autorizației de a recurge la metode speciale de investigare și a cererii motivate care o însoțește, motivele exacte pentru care această autorizare a fost acordată în raport cu elementele de fapt și de drept ce caracterizează cazul individual care stă la baza cererii, la fel cum dintr-o asemenea interpretare încrucișată trebuie să reiasă în mod imperativ durata de validitate a autorizației menționate.
- 60 Atunci când decizia de autorizare se limitează, precum în speță, să indice durata de validitate a autorizației și să declare că dispozițiile legale pe care le menționează sunt respectate, este primordial ca cererea să precizeze în mod clar toate informațiile necesare pentru ca atât persoana în cauză, cât și instanța însărcinată să verifice legalitatea autorizației acordate să fie în măsură să înțeleagă că, numai pe baza acestor informații, instanța care a eliberat autorizația, însușindu-și motivarea cuprinsă în cerere, a ajuns la concluzia că erau respectate toate cerințele legale.
- 61 Dacă o interpretare încrucișată a cererii și a autorizației subsecvente nu permite să se înțeleagă, în mod ușor și univoc, motivele acestei autorizări, atunci s-ar impune constatarea că obligația de motivare care rezultă din articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, interpretat în lumina articolului 47 al doilea paragraf din cartă, nu ar fi respectată.

- 62 Mai trebuie adăugat că, în conformitate cu articolul 52 alineatul (3) din cartă, drepturile pe care le conține cartă au același înțeles și aceeași întindere ca și drepturile corespunzătoare garantate de CEDO, ceea ce nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai extinsă.
- 63 În acest sens, reiese din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului că indicarea motivelor, chiar succinte, constituie o garanție esențială împotriva supravegherii abuzive, întrucât numai o astfel de indicare permite să se asigure că instanța a examinat în mod corect cererea de autorizare și elementele de probă furnizate și a verificat cu adevărat dacă supravegherea solicitată constituie o ingerință justificată și proporțională în exercitarea dreptului la respectarea vieții private și de familie garantat la articolul 8 din CEDO. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut totuși, în privința a două hotărâri ale Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat), că lipsa unor motive individualizate nu poate conduce automat la concluzia că instanța care a eliberat autorizația nu a examinat în mod corect cererea (a se vedea în acest sens Curtea EDO, 11 ianuarie 2022, Ekimdzhev și alții împotriva Bulgariei, CE:ECHR:2022:0111JUD007007812, § 313 și 314, precum și jurisprudența citată).
- 64 Trebuie să se mai precizeze că Hotărârea Curții EDO din 15 ianuarie 2015, Dragojević împotriva Croației (CE:ECHR:2015:0115JUD006895511), menționată de instanța de trimitere, nu poate repune în discuție considerațiile expuse la punctele 58-61 din prezenta hotărâre. Astfel, pentru a ajunge la concluzia că articolul 8 din CEDO fusese încălcat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a examinat, în această hotărâre din 15 ianuarie 2015, aspectul dacă persoana în cauză putea, printr-o interpretare încrucișată a deciziilor de autorizare și a cererii de supraveghere, să înțeleagă motivele reținute de judecătorul de instrucție, ci problema distinctă a posibilității de a remedia *a posteriori* lipsa sau insuficiența motivării deciziilor de autorizare.
- 65 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, citit în lumina articolului 47 al doilea paragraf din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei practici naționale în temeiul căreia deciziile judiciare care autorizează recurgerea la metode speciale de investigare în urma unei cereri motivate și detaliate a autorităților penale sunt redactate cu ajutorul unui text prestabilit și lipsit de motive individualizate și care se limitează să indice, pe lângă durata de validitate a autorizației, că cerințele prevăzute de legislația pe care o menționează aceste decizii sunt respectate, cu condiția ca rațiunile precise pentru care instanța competentă a considerat că erau respectate cerințele legale în raport cu elementele de fapt și de drept ce caracterizează speța să poată fi deduse cu ușurință și fără ambiguitate dintr-o interpretare încrucișată a deciziei și a cererii de autorizare, aceasta din urmă trebuind să fie pusă la dispoziție, ulterior autorizației acordate, persoanei împotriva căreia a fost autorizată recurgerea la metode speciale de investigare.

Cu privire la a doua întrebare

- 66 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 67 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), citit în lumina articolului 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune unei practici naționale în temeiul căreia deciziile judiciare care autorizează recurgerea la metode speciale de investigare în urma unei cereri motivate și detaliate a autorităților penale sunt redactate cu ajutorul unui text prestabilit și lipsit de motive individualizate și care se limitează să indice, pe lângă durata de validitate a autorizației, că cerințele prevăzute de legislația pe care o menționează aceste decizii sunt respectate, cu condiția ca rațiunile precise pentru care instanța competentă a considerat că erau respectate cerințele legale în raport cu elementele de fapt și de drept ce caracterizează speța să poată fi deduse cu ușurință și fără ambiguitate dintr-o interpretare încrucișată a deciziei și a cererii de autorizare, aceasta din urmă trebuind să fie pusă la dispoziție, ulterior autorizației acordate, persoanei împotriva căreia a fost autorizată recurgerea la metode speciale de investigare.

Semnături